

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Historia e teoría da literatura dramática
DISCIPLINA	Literatura Dramática III
TITULACIÓN	Grao en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección de escena e dramaturxia
ITINERARIO	
CURSO	2º
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Teoría e historia das artes escénicas
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Carmen Abizanda Losada
DOCENTES	Nome e apelidos: Carmen Abizanda Losada Horario titorías: www.esadgalicia.com/glg/profesorado.php?id=2&tit=Titor%EDas Despacho: D4 Contacto: carmenabizanda@edu.xunta.es
DESCRICIÓN	Estudo dos principais textos e autores relevantes do período da literatura dramática universal considerado, atendendo ao momento histórico en que se crearon ao seu contido, forma e xénero e tendo en conta a especificidade das competencias do perfil profesional do director ou dramaturgo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Competencias básicas adquiridas na disciplina de Literatura Dramática I e II. É necesario aprobar Literatura Dramática I e II para ser avaliado da Literatura Dramática III.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☐
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos interdisciplinarios e en contextos culturais diversos.
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persigue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.

X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.	
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.	
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE		
ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.	
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.	
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.	
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Lectura comprensiva e analítica dos textos das épocas correspondentes.		T8, X3, ED1, ED5
2. Comprensión dos factores sociais, estéticos e literarios que sustentan as creacións dramáticas de cada autor.		T2, X6
3. Identificación dos autores e movementos, distinguindo os trazos singulares das súas obras e os discursos dramáticos vinculados.		T2, T8, ED2
4. Desenvolvemento da capacidade crítica aplicada a la lectura e valoración das creacións literarias.		T8, X3
5. Expresión precisa e técnica das propias ideas en relación cos textos, tanto oralmente como por escrito.		T1, T8
6. Análise comparativa de textos, da mesma corrente ou de correntes diferentes, e de manifestacións artísticas diversas.		T15, T14
7. Dominio da metodoloxía de investigación bibliográfica, incorporando as novas tecnoloxías e facendo un uso adecuado das mesmas.		T3, X1
8. Interpretación da obra dramática de xeito aplicado á especialidade de dirección de escena e dramaturxia.		X5,
9. Participación activa en presentacións e debates, defendendo con rigor as súas ideas propias, fomentando o respecto e a escoita das ideas alleas.		T8, X3, T9, X7
10. Estimulación da autonomía de traballo e o interese persoal polas materias tratadas.		T1, ED5, T2, X1, X7
4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Literatura dramática contemporánea universal. O realismo poético e o empuxe innovador do postdrama.	1.1 Dramaturgos anovadores en Francia. 1.1.1 O realismo poético de Bernard-Marie Koltés 1.1.2 Novos autores. Michel Vinaver. 1.1.3 Enzo Cormann. 1.1.4 Laurent Gaudé 1.2 Os novos camiños da dirección de escena. 1.3 O texto dramático contemporáneo. Aspectos da súa escenificación. 1.4 A escena inglesa. 1.4.1 Voces de compromiso: Harold Pinter 1.5 Teatro escrito en alemán. Teatro político e poética da fragmentación. Heiner Müller, Botho Strauss e Peter Handke. 1.6. As aportacións do teatro norteamericano: Albee e Mamet.	30

	Texto dramático e guiión cinematográfico. 1.7 Italia. Darío Fo e a Comedia del arte.		
2. Tendencias da creación dramática no século XXI. Os novos dramaturgos. The Royal Court Theatre.	. 2.1 A renovación do teatro inglés. The Royal Court Theatre. 2.1.1 Caryl Churchill. 2.1.2 Sarah Kane. O movemento In Yer face. 2.2. Alemaña. 2.2.1 Roland Schimmelpfenning.	10	
3. A literatura dramática española última. O proceso de renovación na dramaturxia.	3.1 A literatura dramática española na posguerra e na ditadura. 3.1.1 Alfonso Sastre. 3.1.2 Buero Vallejo. 3.1.3 Francisco Nieva 3.2 . O A escena dende o 75. Autores mais importantes: Sanchis Sinisterra, José Luis Alonso de Santos e Ignacio Amestoy. 3.3 Unha panorámica dos anos 90 na dramaturxia española. 2.1.1 Angélica Lidell. 2.1.2 Juan Mayorga. 2.1.3 Rodrigo García	10	
4. Literatura dramática galega recente. O grupo Abrente. As xeracións dos oitenta e os noventa.	4.1. O grupo Abrente: 4.1.1 Manuel Lourenzo. 4.1.2 Euloxio R. Ruibal. 4.1.3. Roberto Vidal Bolaño 4.2. A xeración dos oitenta. 4.2.1 Xesús Pisón. 4.2.2 Gustavo Pernas-. 4. 3. A xeración dos noventa. 4.3.1 Cándido Pazó. 4.3.2 Raúl Dans.	10	
TOTAL SESIÓNS		60	
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	5		5
Exposición maxistral	20		20
Exposición práctico-teórica			
Práctica individual			
Práctica colectiva	27		27
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias		30	30
Outros			
Titorías individuais	2		2
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	5h 30 min		5h 30m
Actividades de avaliación. Revisión	30min		30min
TOTAL	60	30	90
PORCENTAXE	66%	33%	100%
6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSEÑANZA E APRENDIZAXE			

Actividades	Descrición	
Actividades introdutorias	Actividades encaminadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado así como presentar a materia.	
Exposición maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo e aspectos básicos para o debate co fin de proporcionar na aula os contidos conceptuais mínimos da disciplina.	
Lectura e análise individual	Interpretación personal e rigurosa dos textos de lectura obrigatoria. O alumno deberá tomar nota dos aspectos e impresións que lle suxira a lectura co obxectivo de reflexionar sobre eles e de utilizalos para a posta en común. Debe, ademais, ter especialmente en conta o análise dos elementos de significación do texto proposto polo docente para a súa lectura.	
Posta en común colectiva na aula	O alumno deberá mostrar as súas percepcións con respecto as pezas lidas e con respecto os contidos concretos que presente o docente.	
Traballos práctico-teóricos de creación	A partir do material teórico o alumno deberá desenvolver traballos prácticos que redunden nun mellor aproveitamento dos coñecementos adquiridos e tamén dos autores estudados.	
Actividades de avaliación	O alumno deberá ser avaliado polos traballos de aula, polos análises semanais das pezas obrigatorias e por un comentario crítico sobre unha delas.	
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Titorías	Os alumnos contan cunha titoría de cinco horas semanais, sin perxucio de que se fagan encontros co profesor cando o alumno así o requira. O profesor tamén estará en contacto con eles a través do enderezo electrónico.	
Corrección e comentarios	Os alumnos poderán contrastar os seus análises co profesor cada semana. Cada unha delas traballarán sobre unha peza distinta do período da literatura obxecto de estudo, contrastándola con outras pezas do mesmo autor o de outros pertencentes ao mesmo movemento.	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8. 1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Aqueles alumnos que teñan dereito a avaliación continua deberán presentar os traballos prácticos de aula, os traballos individuais e máis grupais e un comentario crítico sobre unha das pezas de obrigatoria lectura. O alumno deberá presentar na data marcada un diario coas notas que individualmente tomou da lectura das obras. Valorarase especialmente a participación activa na clase e nos debates que xurdan das análises das pezas obrigatorias. <u>Obras de lectura obrigatoria:</u>	T1, T2, T3, T8, T9, T14, T15, X1, X3, X5, X7, ED1, ED2, ED5, T14, T15	70%

<p>-<i>A noite xusto antes dos bosques</i> de Koltés.</p> <p>-<i>A petición de emprego</i> de Michel Vinaver.</p> <p>-<i>Sigue la tormenta</i> de Enzo Cormann.</p> <p>-<i>Cinzas nas mans</i> de Laurent Gaudé.</p> <p>-<i>Tres mulleres altas</i> de Edward Albee.</p> <p>-<i>El porteiro</i> de Harold Pinter.</p> <p>-<i>Kaspar</i> de Peter Handke.</p> <p>-<i>Morte accidental dun anarquista</i> de Darío Fo.</p> <p>-<i>Lonxe</i> de Caryl Churchill.</p> <p>-<i>Degoiro</i> de Sarah Kane.</p> <p>-<i>Un sueño árabe</i> de Roland Schimmelpfenning.(*)</p> <p>-<i>Y los peces salieron a combatir contra los hombres</i> de Angélica Lidell.</p> <p>-<i>O xardín queimado</i> de Juan Mayorga</p> <p>-<i>¡Haber os quedado en casa, capullos!</i> de Rodrigo García..</p> <p>-<i>Aquelas cousas do verán</i> de Manuel Lorenzo.(*)</p> <p>-<i>Zardigot</i> de Euloxio R. Ruibal.</p> <p>-<i>Animaliños</i> de Roberto Vidal Bolaño.</p> <p>-<i>Footing</i> de Gustavo Pernas.(*)</p> <p>Excepcionalmente agruparanse tres lecturas pertencentes a unha mesma xeración literaria nunha mesma semana para distintos grupos de alumnos.</p> <p>Os textos marcados con asterisco constitúen lecturas de apoio con carácter non obrigatorio.</p> <p>Os estudantes que non teñan superada algunha das probas necesarias deberán realizar un exame na data e hora da convocatoria ordinaria.</p> <p>Tamén se terá en conta a participación e a actitude en clase de xeito que estará reflectida na nota</p>	<p>T8, T15</p>	<p>30%</p>
--	----------------	------------

final.		
<p>Descripción sintética:</p> <p>Exercicios teórico-prácticos de creación (Exercicios de aula).</p> <p>Análise e exposición oral na aula sobre as pezas dramáticas co apoio das notas tomadas polo alumno durante a lectura.</p> <p>Comentario crítico a partir dunha obra de obrigada lectura.</p> <p>Actitude e participación</p>	<p>T1, T2, T3, T8, T15, X1, X5, ED1, ED2, ED5</p> <p>T2, T3, T8, X1, X3, X7, ED5</p> <p>T1, T2, T3, T8, T14, X1, ED2, ED5</p>	<p>20%</p> <p>25%</p> <p>25%</p> <p>30%</p>
Calquera copia de material sacado da red ou de outro soporte sen facer referencia explícita a súa procedencia implicará o suspenso na asignatura.		
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Na convocatoria de xullo o alumno deberá examinarse dos contidos aos que se refire o temario e tamén deberán responder a preguntas sobre as pezas obrigatorias. Ademais deberá presentar ao docente o día do exame un comentario crítico sobre cada unha das pezas. Quen non supere a avaliación ordinaria terá que realizar este exame e presentar eses traballos.	T1, T2, T3, T8, T15, X1, X3, X5	100%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Os estudantes que perdan o dereito a avaliación continua por ausentarse a máis dun 10% das horas da materia deberán someterse a exame na convocatoria de xuño. Como en xullo o alumno deberá entregar un comentario crítico sobre cada unha das pezas obrigatorias e tamén terá que someterse a exame. Este	T1, T2, T3, T8, T15, X1, X3, X5.	100%

consistirá en preguntas sobre os contidos aos que se refire o temario e sobre as lecturas obrigatorias.		
O alumno que copie en calquer exame terá automaticamente un suspenso na asignatura.		
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
<p>Referencias básicas</p> <p>Díez Borque, J. M^a (1988) <i>Historia del teatro español</i>. Madrid: Gredos.</p> <p>Nicoll, Allardyce (1964) <i>Historia del teatro mundial</i>. Madrid: Aguilar.</p> <p>Oliva César y Torres Monreal, Francisco (1990) <i>Historia básica del arte escénico</i>. Madrid: Cátedra.</p> <p>Ruiz Ramón, Francisco (2007) <i>Historia del teatro español del siglo XX</i>. Madrid: Cátedra.</p> <p>Vieites, Manuel (Cood) (2008) <i>Literatura dramática. Unha introducción histórica</i>. Vigo: Galaxia.</p>		
<p>Referencias complementarias</p> <p>Aznar Soler, Manuel (2004) <i>Los laberintos del exilio</i>. Madrid: Renacimiento.</p> <p>Canavaggio, Jean (1995) <i>Historia de la literatura española</i>. Barcelona: Ariel.</p> <p>Gurpequi, José Antonio (2002) <i>Estudios sobre teatro en lengua inglesa</i>. Madrid: Huerfano Fierro Editores.</p> <p>Hormigón, Juan Antonio (2008) <i>Del personaje literario-dramático al personaje escénico</i>. Madrid: ADE.</p> <p>Leonard e Gabrielle (1996) <i>Panorámica del teatro español actual</i>. Madrid: Fundamentos.</p> <p>Lorenzo Manuel e Pillado Mayor (1979) <i>O teatro galego</i>. A Coruña. Edicións do Castro.</p> <p>Muñoz-Alonso López, Agustín (2003) <i>Teatro español de vanguardia</i>. Madrid: Castalia.</p> <p>Pavis, Patrice (1998) <i>Teatro contemporáneo: imágenes y voces</i>. Chile: Lom Ediciones.</p> <p>Riquer Martín y Valverde, José María (1999) <i>Historia de la literatura universal</i>. Madrid: Gredos.</p> <p>Sánchez, José Antonio (ed.) (1999) <i>La escena moderna</i>. Madrid: Akal</p> <p>Zabalbeascoa, José Antonio (1988) <i>Teatro contemporáneo en lengua inglesa</i>. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá.</p>		
10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS		
<p>Calquera traballo escrito ten que manter as normas básicas de presentación, ortografía e redacción.</p> <p>A guía está suxeita a cambios por parte do docente da materia por mor do desenvolvemento das clases e dos seus imprevistos e sempre que se poña en coñecemento do alumnado.</p>		

